

FÆLLES BUDGETFORSLAG FRA ENHEDSLISTEN, BEBOERLISTEN OG VELFÆRDSLISTEN

ET ÅBENT, ÆRLIGT OG RETFÆRDIGT BUDGET

Enhedslisten, Beboerlisten og Velfærdslisten fremsætter et fælles forslag til Randers Kommunes budget for 2019-22.

Til forskel fra tidligere år er forslaget ikke et udtryk for, hvad de tre lister ville gøre, hvis de rådede over de fleste mandater i Randers Byråd. Forslaget er derimod et udtryk for, hvad der ifølge Enhedslisten, Beboerlisten og Velfærdslisten burde have været grundlaget for en fælles budgetaftale mellem de partier og lister, der udgør det såkaldte velfærdsflertal. Vi håber, at de byrådsmedlemmer, der lovede velfærd gennem højere skatter i valgkampen, dropper det nedskæringsforlig, de har indgået med højrefløjen, og i stedet holder fast i valgløfterne.

Forslaget fjerner alle skjulte nedskæringer og styrker kernevelfærden med mere end 550 millioner kroner over de næste fire år

- **Børneområdet** styrkes med 89 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til flere pædagoger og medhjælpere og to nye daginstitutioner
- **Folkeskolen** styrkes med 88 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til bedre undervisningsmaterialer, en styrkelse af specialområdet, en genindførsel af modersmålsundervisningen, at 7.-9. klassesettrin genåbner på Havndal Skole, og at der højst skal sidde 26 elever i klassen
- **Ældre- og omsorgsområdet** styrkes med 53 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til flere medarbejdere, og at ældre og andre, der har behov for hjælp til rengøringen, får ret til en årlig hovedrengøring
- Indsatsen for **udsatte børn og unge** styrkes med 36 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til flere rådgivere, og at børnenes rettigheder styrkes med et lokalt børneråd og en lokal børneombudsmand
- Hjælpen til **syge og arbejdsløse** styrkes med 111 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til hurtigere afklaring af syge og mennesker med nedsat arbejdsevne, så vi undgår uværdige ressourceforløb, og at folk

parkeres på kontanthjælp. Der bliver også råd til flere fleksjob og førtidspensioner og øget brug af revalidering.

- Hjælpen til **udsatte, mennesker med handicap og psykisk sårbare** styrkes med 82 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til en fair demografimodel, at planlagte nedskæringer droppes, og at tvangspensioneringen droppes, så også mennesker med handicap får ret til selv at vælge, hvornår de går på pension. Derudover sikres det, at alle får ret til én indgang til kommunen i form af én koordinerende sagsbehandler, der kan handle på tværs af kommunens forskellige områder (sundhed, ældre, social, arbejdsmarked og familie)
- **Sundhedsområdet** styrkes med 8 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til en indsats for at hjælpe overvægtige børn, kortere ventetid på genoptræning og gratis psykologhjælp til 20-25-årige
- **Busser, vejvedligeholdelse og grønne områder** styrkes med 33 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til at sikre, at hullerne i kommunens veje lappes, og at der ikke skæres ned på busser, cykelstier, driftsafdelingen, natur- og miljøvedligeholdelse og lignende. Desuden besluttet det, at Randers Kommune skal være CO2-neutral og selvforsynende med grøn energi i 2030
- **Det lokale demokrati og borgerinddragelse** styrkes med 5 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til lokale folkeafstemninger om vigtige spørgsmål og videotransmission fra byrådsmøderne. Desuden sættes der en stopper for flere udliciteringer og privatiseringer
- **Kultur- og fritidsområdet** styrkes med 30 millioner kroner, så der blandt andet bliver råd til at forbedre kvaliteten af rengøringen i svømmehallerne, så de nuværende åbningstider kan fastholdes, et lån til Fonden, så de kan købe Von Hatten Hus, en styrkelse af den folkelige kultur og et flodbad ved Justesens Plæne eller Tronholmen

Pengene til at styrke velfærden kommer dels fra højere skatter, dels fra et stop for prestigeprojekter, at politikere og top-embedsmænd må spænde livremmen ind og samtidig begynder at lytte til hverdagens eksperter

- **Skatterabatter til ejere erhvervsejendomme rulles tilbage**

Siden 2011 har ejere af erhvervsejendomme, der ofte hører til blandt de allerrigeste, fået mere end 50 millioner kroner i rabat på skatten af Randers Byråd. Det er uretfærdigt og socialt skævt. Skatten på erhvervsejendomme - den såkaldte dækningsafgift - sættes derfor op til samme niveau som i 2011 (6 promille). Desuden droppes de planlagte nedsættelser af dækningsafgiften.

- **Grundskylden sættes op med et promille-point**

Grundskylden er en af de kommunale skatter, der rammer mest retfærdigt. Desuden er grundskylden i Randers Kommune lav sammenlignet med flere af vores nabokommuner. Derfor sættes grundskylden op med et promille-point.

- **Indkomstskatten sættes op med 0,5 %-point**

Enhedslisten, Beboerlisten og Velfærdslisten så helst, at det alene var dækningsafgiften og grundskylden, der blev sat op. De rammer nemlig mere socialt retfærdigt end indkomstskatten. Men da Socialdemokratiet har sagt klart nej til den løsning, foreslår vi i stedet, at der benyttes en kombination af alle tre kommunale skatter. Derfor sættes indkomstskatten op med 0,5 %-point.

- **Stop for prestigeprojekter**

Der er ikke råd til overflødige prestigeprojekter, hvis kernevelfærden skal sikres. Derfor sættes der en stopper for overflødige prestigeprojekter. Det betyder blandt andet, at eliterådet droppes, og at opsparingen til »Byen til Vandet« bruges på velfærd. Samlet findes der 74 millioner kroner til at styrke velfærden ved at stoppe prestigeprojekterne.

- **Politikere og top-embedsmænd må spænde livremmen ind**

Politikerne må vinke farvel til udlandsrejserne. Antallet af politiske udvalg sættes på slankekur, og udvalgsformændene må finde sig i en lavere løn. Det er en del af den buket af initiativer, der samlet indbringer 25 millioner kroner, der i stedet bruges på velfærd.

- **Lyt til hverdagens eksperter**

Politikerne kan spare mange penge, hvis de begynder at lytte til medarbejdere og borgere, der har fingrene i dejen, frem for dyre konsulenter. Udgifterne til eksterne konsulenter halveres, en direktørstilling nedlægges, og der gennemføres en reel tillidsreform. Samlet frigør initiativerne 88 millioner kroner til den nære velfærd.

- **Erhvervsområdet på slankekur**

På trods af tvivlsom effekt bruger Randers Byråd mange millioner kroner på erhvervsstøtte. Derfor trænger erhvervsområdet til en slankekur. Samlet indbringer slankekuren 32 millioner kroner, der i stedet bruges på at gøre livet bedre for børn, ældre og andre, der har brug for kommunens hjælp.

Ændringsforslag**Enhedslisten, Beboerlisten og Velfærdslisten**

Nr.	Overskrift	Nettobeløb (1.000 kr.)				Bemærkninger	Personalemæssige konsekvenser 2022
		2019	2020	2021	2022		
	Problemområder						
	Drift, service						
	Sikring af kernevelværdien						
1	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på sagsbehandlere, socialrådgivere og andre medarbejdere på konto 6	2.191	4.382	6.574	8.764		18
2	Nedskæringer forklædt som ingen prisfremskrivning droppes	9.431	18.531	18.531	18.531		37
3	Et åbent, ærligt og retfærdigt budget - sådan udmøntes budgettet					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
	Børn						
4	Flere pædagoger og medhjælpere i børnehaver og vuggestuer	3.400	6.800	6.800	6.800		14
5	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på børneområdet	1.973	3.946	5.918	7.891		16
6	Undersøgelse af mulighederne for pasningsgaranti i eget skoledistrikt	50					
7	Undersøgelse af mulighederne for at stoppe stordriften på børneområdet, så der i stedet vil være en leder og forældrebestyrelse pr. institution	50					
	Skole						
8	Højest 26 elever i klassen	1.125	2.700	2.700	2.700		5
9	Beløb reserveret til at nedsætte antallet af elever pr. klasse yderligere	3.750	3.750	3.750	3.750		8
10	Havndal Skole skal igen have 7.-9. klasse	15	280	916	1.330		3
11	Styrkelse af specialområdet	1.250	3.000	3.000	3.000		6
12	Nye undervisningsmaterialer	1.375	1.375	1.375	1.375		
13	Modersmålsundervisning genindføres for ikke-EU/EØS-borgere	250	250	250	250		1
14	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på folkeskolen	4.463	8.926	13.390	17.853		36

15	Alle børn skal have den hjælp, de har brug for					I dag skal den enkelte skole selv betale, hvis et barn fra skoledistriktet skal på specialskole. Det lægger op til kassetækning. Der skal laves en ny model, der sikrer, at barnets tarv kommer i første række. Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
16	Ingen skolelukninger					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
17	Kortere skoledage					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
18	Undersøgelse af, hvordan arbejdsmiljøet kan forbedres for medarbejdere på folkeskolerne	200					
	Børns rettigheder						
19	Et lokalt børneråd	300	300	300	300		1
20	En lokal børneombudsmand	300	300	300	300		1
	Udsatte børn og unge						
21	Familieområdet - myndighed	6.000	6.000	6.000	6.000		12
22	Undersøgelse af, hvordan der kan sikres bedre forhold for kommunens plejefamilier, herunder bedre løn	100					
23	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på udsatte børn og unge	777	1.555	2.323	3.109		6
24	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på udsatte børn og unge på skoleområdet	159	317	476	634		
25	Familieafdelingens gæld betales af provenu af sociale investeringer efter 2022 og skal således ikke afdrages					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
26	Én indgang til hjælp fra kommunen - én sagsbehandler					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
	Ældre og omsorg						
27	Ældre skal have ret til en årlig hovedrengøring	2.300	2.300	2.300	2.300		5
28	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på ældre og omsorg	4.402	8.804	13.206	17.608		35
29	Én indgang til hjælp fra kommunen - én sagsbehandler					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
	Syge og arbejdsløse						
30	De planlagte nedskæringer på beskæftigelsesområdet droppes	15.000	17.500	17.500	17.500		15
31	Hurtigere hjælp til syge og mennesker med nedsat arbejdsevne - 10 ekstra rådgivere	5.000	5.000	5.000	5.000		10
32	Parat til job droppes - pengene bruges i stedet på 10 ekstra rådgivere til syge og mennesker med nedsat arbejdsevne	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000		
33	Flere fleksjob og førtidspensioner - stop for uværdige ressourceforløb og parkering af syge på kontanthjælp	2.000	3.000	4.000	5.000		
34	Øget brug af revalidering	2.000	2.000	2.000	2.000		

35	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på syge og arbejdsløse	162	324	487	649		
36	Mindreudgifter til lægeerklæringer som følge af hurtigere afklaring til førtidspension og fleksjob		-2.000	-3.000	-4.000		
37	Én indgang til hjælp fra kommunen - én sagsbehandler					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
	Social						
38	En fair demografimodel	1.987	3.995	6.021	8.068		16
39	De planlagte nedskæringer på socialområdet droppes	4.050	4.050	4.050	4.050		8
40	Tvangsflytningen af børn med særlige behov fra Egehøj til Mellerup droppes	750	750	750	750		2
41	Planlagt nedskæring på specialundervisning for voksne (senhjemskadede) droppes	400	400	400	400		1
42	Nyt autismetilbud i Langå			2.500	5.000		10
43	Gratis psykologhjælp 20-25-årige	500	500	500	500		1
44	Tandpleje til udsatte	100	100	100	100		
45	Stop aldersdiskrimination og tvangspensionering - mennesker med handicap skal kunne fortsætte med at arbejde i beskyttet beskæftigelse, efter de har nået folkepensionsalderen	700	700	700	700		1
46	Vikarordning til mennesker med handicap med en borgerstyret personlig assistent (BPA)	50	50	50	50		
47	Styrkelse af sociale rettigheder - forbedret klageadgang og lokal ombudsmand	500	500	500	500		1
48	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på hjælpen til børn med handicap	325	650	975	1.300		3
49	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på hjælpen til voksne med særlige behov	2.289	4.577	6.866	9.155		18
50	Én indgang til hjælp fra kommunen - én sagsbehandler					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
51	Én indgang til hjælp fra kommunen - én sagsbehandler - ny model for personsagsbehandlingen - proces	500				Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	0
	Sundhed						
52	Indsats for overvægtige børn	100	100	100	100		
53	Mindre ventetid på sundhedsrehabilitering	500	500	500	500		1
54	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på sundhedsområdet	558	1.116	1.673	2.231		4
55	Én indgang til hjælp fra kommunen - én sagsbehandler					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
	Miljø og teknik						
56	Løft af vejområdet - efterslæb og lapning af huller	4.000	4.000	4.000	4.000		8

57	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på busser, driftsafdelingen, cykelstier, veje og andre ting på miljø- og teknikområdet	1.630	3.260	4.890	6.520		13
58	Undersøgelse af, hvordan Randers midtby kan gøres mere handicapvenlig	200					
59	Randers Kommune skal være CO2-neutral og selvforsynende med grøn energi i 2030					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
60	Billig varme i hele kommunen - ens varmepriser					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
	Landdistrikter						
61	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på landdistrikter	24	48	72	96		
62	Styrkelse af digital infrastruktur		1.000	1.000			
	Demokrati						
63	Folkeafstemninger om kommunale spørgsmål	1.000	1.000	1.000	1.000		
64	Videotransmission fra byrådsmøderne	225					
65	Stop for udliciteringer og privatiseringer					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
66	Tryghed for medarbejdere og borgere - vores velfærd er ikke en købmandsforretning					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
67	Undersøgelse af mulighederne for hjemtagelse af opgaver, der i dag udføres af private profitjægere	300				Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	0
	Kultur og fritid						
68	Lån til Fondens køb af Von Hatten Hus	3.000	-200	-200	-200		
69	Nedskæringer forklædt som effektiviseringsbidrag droppes, så der ikke skæres ned på kultur- og fritidsområdet	866	1.731	2.597	3.462		7
70	Forbedret kvalitet i rengøringen af svømmehaller - åbningstider fastholdes	1.100	1.100	1.100	1.100		
71	Reduktion af tilskud til Randers Regnskov og Værket	-1.000	-2.000	-2.000	-2.000		
72	Styrkelse af den folkelige kultur	500	1.000	1.500	2.000		4
	Frikommuneforsøg o.l.						
73	Frikommuneforsøg - gratis tandpleje og -behandling					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
74	Frikommuneforsøg - progressiv kommuneskat					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
75	Undersøgelse af mulighederne for forsøg med gratis busser					Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
76	Undersøgelse af den mulige effekt af gratis SFO og gratis børnehaver og vuggestuer på bosætningen	200				Se vedlagte præsentation af budgetforslagets indhold	
	Stop for prestigeprojekter						
77	Eliterådet droppes	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200		
78	Færre og mindre tilskud til Randers FC	-1.000	-1.500	-2.000	-2.000		

79	Tilskuddet til julebelysningen droppes	-700	-700	-700	-700		
80	Intet juletræ til Akureyi	-35	-35	-35	-35		
	Politikere og top-embedsmænd må spænde livremmen ind						
81	Borgmesterens tilskudskonto droppes	-87	-87	-87	-87		
82	Politikernes udlandsrejser droppes	-700	-700	-700	-700		
83	Lønloft for politikere på 500.000 kr.	-700	-700	-700	-700		
84	Hveranden udlandsrejse i Randers Kommune droppes	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000		
85	Lønloft for kommunale topbosser på 800.000 kr.	-675	-1.350	-2.025	-2.700		
86	Færre udvalg og lavere løn til udvalgsformænd	-2.064	-2.064	-2.064	-2.064		
	Lyt til hverdagens eksperter frem for regneark						
87	Halvering af kommunens udgifter til eksterne konsulenter	-12.900	-12.900	-12.900	-12.900		
88	1 direktør mindre	-1.400	-2.000	-2.000	-2.000		-1
89	Færre chefer og ledere på mellemniveau	-2.000	-4.000	-4.000	-4.000		-4
90	Reel tillidsreform - lyt til hverdagens eksperter	500	-3.000	-6.000	-6.000		1
	Erhverv						
91	Erhvervsområdet	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250		0
92	Reduktion af tilskud til Turistforeningen	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248		0
93	Halvering af erhvervspuljer	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500		0
	Drift i alt	54.418	82.033	103.331	126.942		
	<i>PL regulering</i>		2.297	5.549	10.161		
	Drift, service i alt inkl. PL	54.418	84.330	108.880	137.103		320
	Anlæg						
94	Anlægspulje i 2022				-5.700		
95	Omprioritering - Byen til vandet - udendørsbad ved Justesens Plæne eller Tronholmen	10.000					
96	Omprioritering - Byen til vandet - fra opsparing til velfærd	-4.100	-22.985	-12.515	-12.515		
97	Etablering af to nye daginstitutioner		20.000		20.000		
98	Pulje til omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser	2.500	2.500				
99	Dronningborghallen				10.000		
100	Etablering af autismetilbud i Langå		1.500	1.500			
101	Flere og bedre cykelstier	1.000					
	Anlæg i alt	9.400	1.015	-11.015	11.785		

	<i>PL regulering</i>		20	-445	721	
	Anlæg i alt inkl. PL	9.400	1.035	-11.460	12.506	
	Låneoptagelse					
102	Lånedispensation	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	
101	Renter af lån		47	85	114	
101	Afdrag på lån		1.619	3.247	4.884	
	Lånetagelse i alt	-14.000	-12.334	-10.668	-9.002	
	Finansiering					
102	Finansiering af daginstitution fra jordforsyningsområdet	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	
	Finansiering i alt	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	
	Skatter og tilskud					
103	Sænkning af dækningsafgift annulleres	-786	-4.289	-8.478	-9.860	
104	Beskæftigelsestilskud		-33.500	-33.500	-33.500	
105	Finansieringstilskud		-45.000	-45.000	-45.000	
106	Dækningsafgiften sættes op til samme niveau som i 2011	-3.102	-6.401	-6.993	-10.884	
107	Grundskylden sættes op med 1 promille-point	-2.467	-5.378	-5.933	-9.000	
108	Indkomstskat hæves med 0,5 %-point	-26.582	-42.324	-44.331	-60.566	
	Skatter og tilskud i alt	-32.936	-136.892	-144.235	-168.810	
	Ændringer i alt inkl. P/L	11.882	-68.861	-62.483	-33.203	

Styringsmål	Faktisk		Måltal	
Ordinær drift (gennemsnitligt overskud)	-64,38	mio.kr.	0,0	Minus er lig med overskud
Gennemsnitlig bruttofinansieret anlæg	152,0	mio.kr.	150,0	
Gennemsnitlig kassebeholdning alle år	187,3	mio.kr.	100,0	
Gennemsnitlig kassebeholdning sidste år	150,1	mio.kr.	100,0	
Skattefinansieret gæld skal falde	51,0	mio.kr.	>0	
Balance på skattefinansieret område i 2019	35,1	mio.kr.	100,0	Minus er lig med overskud

FÆLLES BUDGETFORSLAG FRA ENHEDSLISTEN,
BEBOERLISTEN OG VELFÆRDSLISTEN

ET ÅBENT, ÆRLIGT OG RETFÆRDIGT BUDGET - NOTER

Nedenfor kan du se noter til nogle af de enkelte forslag i Enhedslistens, Beboerlistens og Velfærdslistens fælles forslag til Randers Kommunes budget for 2019-22. At der er en note knyttet til et forslag, betyder ikke, at forslaget er vigtigere end de forslag, der ikke er nogen note til. At der er en note, betyder alene, at vi har vurderet, at det for forståelsen af forslaget er nødvendigt med en note.

Det nummer, der står i hver overskrift, henviser til numrene i det regneark, der indeholder alle de enkelte ændringsforslag, der indgår i Enhedslistens, Beboerlistens og Velfærdslistens fælles forslag til Randers Kommunes budget for 2019-22.

Sådan udmøntes budgettet - nr. 3

Udmøntningen af budgettet skal ske med solidt afsæt i følgende principper:

1. Alt skal foregå i åbenhed.
2. Medarbejdere og borgere skal inddrages og høres i størst muligt omfang.
3. Der skal laves en langsigtet plan for sociale investeringer i mennesker.
4. Alt ske foregå ærligt. Tingene skal kaldes det, de er.
5. Hvis budgettet på et område ikke holder, skal politikerne hurtigst muligt beslutte, hvordan pengene så skal findes. Der gælder ikke noget krav om, at pengene skal findes på det område, hvor overskridelsen er sket.

Genåbning af 7.-9. klasse på Havndal Skole - nr. 10

Enhedslisten, Beboerlisten og Velfærdslisten vil genåbne 7.-9. klasse på Havndal Skole på den måde, at de børn, der i dag går i 6. klasse på Havndal

Skole, kan fortsætte i 7. klasse på Havndal Skole. Genåbningen sker således over flere år.

Alle børn skal have den hjælp, de har brug for - nr. 15

I dag skal den enkelte skole selv betale, hvis et barn fra skoledistriktet skal på specialskole. Det lægger op til kassetænkning. Mange forældre oplever, at det er økonomi - og ikke barnets behov - der afgør, hvilken hjælp barnet får. Der er brug for et nyt system, der frem for kroner og øre sætter barnet i centrum. Barnets behov skal altid komme i første række. Den nye model skal udvikles i tæt samarbejde med medarbejdere og forældre. Målet er, at den nye model kan vedtages inden sommerferien 2019.

Ingen skolelukninger - nr. 16

Folkeskolen har brug for ro og investeringer. Men hvis investeringerne skal virke, er det afgørende, at der ikke lukkes flere skoler.

Kortere skoledage - nr. 17

Vores børn lærer ikke mere, bare fordi de har fået en længere skoledag. Tværtimod. Meget tyder på, at børnene bliver trætte - og det skader læringen. I tæt samarbejde med lærere, andre medarbejdere og forældre skal mulighederne for kortere skoledage undersøges.

Et lokalt børneråd - nr. 19

Børn har svært ved at råbe det kommunale system op, hvis de bliver snydt eller ikke bliver hørt. Derfor har de brug for nogle, der kan sikre deres rettigheder. Derfor skal der laves et lokalt børneråd, der blandt andet skal bestå af personer, der udpeges af Red Barnet, Børns Vilkår og andre organisationer, der varetager børns interesser. Det lokale børneråd skal tale barnets sag og sikre, at børn bliver hørt og lyttet til. Byrådet og de politiske udvalg skal høre børnerådet i alle sager, der har betydning for børn.

En lokal børneombudsmand - nr. 20

Borgerrådgiveren får en ekstra rolle som en slags lokal børneombudsmand. Det betyder, at han skal være med til at sørge for, at kommunen sikrer børns rettigheder. Derfor skal han have pligt til at gå ind i enkeltsager, hvis barnets rettigheder er i fare for at blive krænket. Borgerrådgiveren skal have ressourcer til at kunne tage sager op af egen drift og have et tæt samarbejde med det lokale børneråd.

Familieafdelingens gæld betales af provenu af sociale investeringer efter 2022 og skal således ikke afdrages - nr. 25

Familieafdelingen har opbygget en så stor gæld, at det vil gå alvorligt ud over de udsatte børn og unge, hvis gælden skal betales tilbage. Da det må forventes, at de sociale investeringer i budgetforslaget virker, lægges der op til, at provenuet fra investeringerne bruges til at betale familieafdelingens gæld. Hvis der ikke kommer noget provenu, eller det ikke er stort nok, skal politikerne finde pengene på en anden måde, så de udsatte børn og unge og familieafdelingen ikke kommer til at stå med regningen.

Én indgang til hjælp fra kommunen - én sagsbehandler - nr. 26, 29, 37, 50, 51, 55

Mange syge, udsatte, arbejdsløse, psykisk sårbare og mennesker med handicap har alt for mange sagsbehandlere. Sårbare borgere deltager ofte i indsatser efter forskellige love, og da kommunens socialfaglige arbejde tit er opdelt efter lovgivningsgrænser, fører det til mange forskellige sagsbehandlere, og at borgeren står med ansvaret for at skabe sammenhæng og koordination i indsatserne. Ofte har sagsbehandlerne nemlig ikke tid til at koordinere indsatserne. Derfor ender det alt for ofte galt. Det skal sikres, at sårbare borgere i stedet får én indgang til hjælp fra kommunen i form af én sagsbehandler, der tager sig af det hele. Det kræver en grundlæggende forandring. Men det er der brug for, hvis vi skal kunne sikre den nødvendige hjælp.

Der afsættes 500.000 kroner til udviklingen af en ny model, der sikrer, at sårbare borgere får én indgang til hjælp fra kommunen i form af én rådgiver, der skal stå for en helhedsorienteret indsats på tværs af beskæftigelsesområdet, socialområdet, omsorgsområdet og familieområdet. Udviklingen af modellen skal ske i tæt samarbejde med både borgere og medarbejdere.

En fair demografimodel - nr. 38

Når der kommer flere børn, får vuggestuer og børnehaver flere penge. Det samme gælder for skoler og ældre – men ikke for mennesker med handicap. Det er diskrimination - og totalt uacceptabelt! På den måde har uansvarlige politikere hvert år udsat socialområdet for skjulte nedskæringer på flere millioner kroner. Det skal der rettes op på med en fair demografimodel, der sikrer, at pengeposen vokser i takt med antallet af mennesker, der har brug for hjælp. To gange om året tilpasses pengeposen efter den faktiske udvikling.

Stop aldersdiskrimination og tvangspensionering - mennesker med handicap skal kunne fortsætte med at arbejde i beskyttet beskæftigelse, efter de har nået folkepensionsalderen - nr. 45

Borgere over folkepensionsalderen kan i dag ikke fortsætte i beskyttet beskæftigelse. Imidlertid er der hvert år borgere, der gerne vil fortsætte med at arbejde. Arbejdsidentiteten betyder nemlig meget for dem. De mennesker med handicap, der gerne vil blive med at arbejde, skal have mulighed for det.¹

Vikarordning til mennesker med handicap med en borgerstyret personlig assistent (BPA) - nr. 46

Når en medarbejder, der er borgerstyret personlig assistent for en borger med handicap, bliver syg, skal borgeren selv finde en vikar. Det fører tit til problemer, fordi det er svært for borgeren at have vikarer, der står klar i kulissen. Randers Kommune skal derfor lave et BPA-vikarkorps, der kan træde til, når der er brug for det.²

Styrkelse af sociale rettigheder - forbedret klageadgang og lokal ombudsmand - nr. 47

Forslaget består af to dele:

1) Lokal ombudsmand skal sikre uafhængige og troværdige juridiske vurderinger

Det politiske flertal og mindretal skal have ret til at kræve, at kommunens borgerrådgiver udtaler sig vejledende om et juridisk spørgsmål, hvis der er i byrådet eller de politiske udvalg er uenighed om, hvordan loven skal forstås. I modsætning til forvaltningen har borgerrådgiveren ikke borgmesteren som øverste leder. Borgerrådgiveren er derfor langt mere uafhængig af byrådsflertallet og borgmesteren. Borgerrådgiveren skal derfor fungere som en slags lokal ombudsmand i sådanne sager.

2) Styrket klageret og et lokalt klagenævn

Fremover skal klager over afgørelser på det sociale personsagsområde behandles af et lokalt klagenævn, inden klagen sendes videre til Ankestyrelsen. Frem for borgeren skal vente adskillige måneder på, at Ankestyrelsen ser på

---

¹ Beregningen bygger på en forventning om, at ca. 7 borgere ønsker at fortsætte i beskyttet beskæftigelse. Beregningen er lavet af forvaltningen. Se forvaltningens notat herom fremlagt på socialudvalgets møde den 22. april 2015 under punkt 77 om kvalitetsstandarder. Se notatet her: <https://dagsordener.randers.dk/vis/pdf/bilag/b6cbf007-005e-45c0-8488-167c202f6598>

² Beregningen er lavet af forvaltningen. Se forvaltningens notat herom fremlagt på socialudvalgets møde den 22. april 2015 under punkt 77 om kvalitetsstandarder. Se notatet her: <https://dagsordener.randers.dk/vis/pdf/bilag/bf32ed8d-be39-4989-b8b5-badf4add00d8>.

klagen og måske kommer frem til, at Randers Kommune skal behandle sagen igen, sikrer den forbedrede klageret, at et lokalt klagenævn behandler klagen inden for fire uger. Hvis klagenævnet ikke giver borgeren fuldstændigt medhold, sendes klagen fortsat videre til Ankestyrelsen. Klagenævnet skal bestå af kommunens borgerrådgiver, der også kommer til at fungere som sekretær for nævnet, to politikere valgt af Randers Byråd og to medarbejderrepræsentanter valgt af hhv. Dansk Socialrådgiverforening og HK. Byrådet skal efter indstilling fra de relevante politiske udvalg fastsætte nærmere regler for klagenævnet.

Mindre ventetid på sundhedsrehabilitering - nr. 53

Det skal sikres, at genoptræning iværksættes hurtigst muligt og senest inden for syv dage efter udskrivning fra sygehuset. Derfor får sundhedsområdet 500.000 kr. til at sikre hurtigere genoptræning og rehabilitering.³

Randers Kommune skal være CO2-neutral og selvforsynende med grøn energi i 2030 - nr. 59

Hvis vi skal sikre, at vi kan give en sund klode videre til vores børn, er der brug for, at Randers Kommune skruer op for de grønne ambitioner. Målet bør derfor være, at Randers Kommune bliver CO2-neutral og selvforsynende med grøn energi allerede i 2030. Vedtagelsen af målet skal danne grundlag for relevante indsatsplaner.

Billig varme i hele kommunen - ens varmepriser - nr. 60

Det er ikke fair, at varmeprisen svinger, alt efter hvor man bor i kommunen. Hvis kommunen tvinger borgere til at købe varmen fra et varmeværk, har kommunen også pligt til at sikre, at varmeprisen er ens i hele kommunen. Ens varmepriser kan fx sikres ved, at Randers Kommune overtager Verdo og de øvrige varmeværker i kommunen.

Stop for udliciteringer og privatiseringer - nr. 65 og 66

Udliciteringer og privatiseringer har sig at være et værktøj til at skære ned. Konsekvensen er som oftest dårligere forhold for medarbejderne og borgerne.

---

³ Der er kommet en lovændring, der betyder, at borgere, der venter længere end syv kalenderdage på opstart af genoptræning efter sundhedslovens § 140, kan vælge at modtage genoptræningen hos en privat leverandør. Regningen herfor skal - medmindre der sker ændringer i Randers Kommunes gældende regler for økonomistyring - betales af sundhedsområdet. En overskridelse af fristen på syv dage vil således udhule sundhedsområdets økonomi og gøre det endnu vanskeligere for sundhedsområdet at overholde fristen i fremtiden. Det kan føre til en negativ spiral, der kan blive en bombe under kommunens økonomi.

Enhedslisten, Beboerlisten og Velfærdslisten vil derfor indføre et totalt stop for privatisering og udlicitering til private profitjægere. Der skal skabes tryghed for medarbejdere og borgere - vores velfærd er ikke en købmandsforretning.

Undersøgelse af mulighederne for hjemtagelse af opgaver, der i dag udføres af private profitjægere - nr. 67

Det skal undersøges, hvilke muligheder der er for at hjemtage opgaver, der løses af private profitjægere. Det er fint, at folkelige organisationer og andre, der ikke jagter profit, løser opgaver for kommunen. Undersøgelsen vedrører kun de opgaver, der løses af private profitjægere.

Frikommuneforsøg - gratis tandpleje og -behandling - nr. 73

Tandbehandling er en nødvendig sundhedsydelse, der bør være gratis for alle. Tal fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd viser, at indtægten har stor betydning for, hvor tit man går til tandlægen. Mere end hver femte har ikke været til tandlægen i mere end 3 år.⁴ Har man ondt i armen, kan man gå til lægen gratis. Men hvis en tand gør ondt, koster det kassen, når du er over 18 år. Det er både ulogisk og socialt uretfærdigt. Randers Kommune skal derfor ansøge om at få lov til at gøre tandbehandling gratis som et frikommuneforsøg.

Frikommuneforsøg - progressiv kommuneskat - nr. 74

I dag rammer det socialt skævt, når den kommunale indkomstskat sættes op. Det er ikke fair. Derfor skal Randers Kommune ansøge om at få lov til at indføre en progressiv kommuneskat, der sikrer, at de, der har de tykkeste tegnedrenge, også er dem, der kommer til at betale mest i skat.

Undersøgelse af mulighederne for forsøg med gratis busser - 75

Hvis vi skal sikre en grønnere og sundere kommune, er det vigtigt, at vi får flere til at vælge cykler og bus frem for bilen. Derfor skal mulighederne for forsøg med gratis undersøges.

---

⁴ Arbejderbevægelsens Erhvervsråds analyse af 6. april 2011 »Mange i Danmark går ikke regelmæssigt til tandlægen«. Link: <https://www.ae.dk/analyser/mange-danskere-gaar-ikke-regelmaessigt-til-tandlaegen>